

Kom binnen! kijk rond in de Maranathakerk in Den Haag

De Maranathakerk in Den Haag (Duinoord) is niet zomaar een kerk: het is een gemeentelijk monument met een rijke geschiedenis. Recent heeft er in dit bijzondere gebouw een indrukwekkende verduurzaming plaatsgevonden. Hoe pak je dat aan bij zo'n monument? We nemen een kijkje achter de schermen.

In een goed verwarmde bijzaal geven Carolien Gijsbers (ouderling-kerkrentmeester) en Henk Teutscher (ouderling en technisch betrokken deskundige) een toelichting op de energietransitie van het gebouw die de afgelopen tijd heeft plaatsgevonden.

Aanleiding

De aanleiding voor de verduurzaming was het tekort op de begroting in 2020 in combinatie met de behoefte om als 'groene kerk' te verduurzamen. Daarop zijn er leveranciers geselecteerd voor deelopdrachten zoals voor de aanleg van zonnepanelen, warmtepompen, isolatie en accu's. Teutscher is iemand die zich niet zomaar iets laat aanpraten of over één nacht ijs gaat: "Voor de aanschaf van apparatuur wilde ik graag weten hoe deze werkt en wat de geschatte levensduur is." Verder is er kritisch gekeken naar de kwaliteit van de apparatuur. "We hebben bewust gekozen voor producten van Nederlandse of Europese herkomst. Zo komen de zonnepanelen uit een fabriek in Eindhoven en de warmtepompen uit de Bosnische fabriek van een bedrijf in Schalkhaar", vertelt Carolien. Energieadviesbureau De Groene Grachten leverde alle benodigde informatie voor de subsidie-aanvragen.

Het projectplan is voorgelegd aan het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Den Haag. "Aanvankelijk was verduurzaming van kerkgebouwen binnen onze gemeente nog wat buiten beeld. Gelukkig werd de portefeuille gebouwen destijds door een voormalig architect overgenomen, die meteen positief was. De Protestantse Gemeente Den Haag heeft voor een belangrijk deel financieel bijgedragen. Voorwaarde hierbij was een aanvaardbare terugverdientijd van de investering. Voor de financiering konden we tevens terecht bij de Stichting Steunfonds Maranathakerk, opgericht ten behoeve van de eigen wijkgemeente", legt Carolien uit. Destijds was een legaat ontvangen dat hiervoor werd aangewend. Verder is er DUMAVA-subsidie ontvangen en werden subsidies verkregen van de Maatschappij van Welstand en de burgerlijke gemeente. De totale projectkosten bedroegen ruim €320.000.

Maatregelen en beperkingen

Het isoleren van muren en kap in de monumentale delen was technisch onmogelijk. Wel is het glas in het gehele bouw vervangen door een isolatieglas. Het gebouwencomplex heeft een binnentuin waar de 4 warmtepompen zijn geïnstalleerd en waar onder de bestrating een grote warmwateropslag is aangelegd. Vanuit de binnentuin zijn de zonnepanelen te zien die vanaf de buitenzijde onzichtbaar zijn (voorwaarde van de burgerlijke gemeente). Op de zolder naast het orgel bevindt zich een technische ruimte waar onder andere de gereviseerde verwarmingsinstallatie, de omvormers en accu's zijn gerealiseerd.

Accu's met zeezout

Om de opgewekte stroom ook te kunnen opslaan is gekozen voor de aanschaf van accu's. Hiervoor is een beroep gedaan op het bedrijf Dr. Ten, gevestigd in Wezep en Jeruzalem. Kenmerkend voor deze accu's is dat ze zijn gemaakt van natuurlijke materialen die voorhanden zijn zoals zeezout en koolstof. Verder blijft de op-laadcapaciteit langer op niveau dan bij traditionele accu's en zijn ze niet brandgevaarlijk. Inmiddels zijn er extra accu's bijbesteld om nog meer opslag te genereren. De gebruikte techniek is beslist innovatief. Het systeem wordt op afstand gemonitord door het bedrijf in Jeruzalem en door de TU Delft, die ook bij het project is betrokken. Hopelijk biedt dit ook voor de toekomst zekerheid bij het operationeel houden van het systeem.

Monument

Een deel van het totale complex, namelijk de kerkzaal en de kosterswoning, heeft de status van gemeentelijk monument. De bouw vond in 1949 plaats op de plek waar in WO II de Atlantikwall liep als verdedigingszone bij Den Haag. Het gebouw maakte deel uit van het noodkerkenproject dat vanuit de Zwitserse kerk werd ondersteund. De dakconstructie is destijds per trein vanuit Zwitserland naar Nederland getransporteerd.

Breed gebruik

De aanbouw wordt op weekdagen verhuurd aan een kinderopvang. Naast de zondagse erediensten is de Maranathakerk ook een locatie voor lezingen en concerten. Vanuit de omliggende wijk is daarvoor veel belangstelling. De kerkzaal wordt geroemd vanwege de uitstekende akoestiek waardoor het unieke monumentale Mense Ruiterorgel (1952), dat binnenkort wordt gerestaureerd, goed tot zijn recht komt.

Al met al kunnen we concluderen dat er in de Haagse Maranathakerk binnen korte tijd enorm veel inspanning is verricht voor een duurzame toekomst. Inzet wordt beloond! Met recht kunnen we zeggen dat deze 'Groene kerk' navolging verdient! Is jouw kerk ook duurzaam voorbereid op de toekomst?

**"Laat mijn
voetstappen
vaststaan in
Uw Woord."**

Psalm 119:133a

